

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

**TEVREDENHEIDSONDERZOEK
PRIMAIR ONDERWIJS**

SCHOOLJAAR 2012/2013

Utrecht, maart 2014

Voorwoord

De Inspectie van het Onderwijs vindt het belangrijk om te weten hoe besturen en scholen haar toezicht waarderen. Daarom voert zij ieder jaar een tevredenheidsonderzoek uit in de verschillende onderwijssectoren. Scholen en instellingen geven hierin hun mening over de inspectiebezoeken en de werkwijze van de inspectie. Dit onderzoek biedt de inspectie inzicht in de positieve en minder positieve punten van haar toezicht, zodat zij zich verder kan verbeteren. De inspectie bedankt alle scholen die hebben meegewerkt aan het tevredenheidsonderzoek.

Inhoud

Samenvatting

1	Inleiding 5
1.1	Opzet en werkwijze 5
1.2	Respons 5
1.3	Leeswijzer 7
2	Resultaten 8
2.1	Vorbereiding 8
2.2	Uitvoering van het schoolbezoek 8
2.3	Het rapport 10
2.4	Verbeter-/prestatieafspraken 11
2.5	Verschil tussen inspecteurs 12
2.6	Resultaat schoolbezoek 13
2.7	Toezichtlast 15
2.8	Evaluatie werkwijze inspectie 17
2.9	Rapportcijfer 18
2.10	Speciaal basisonderwijs 19
3	Conclusie 20
Bijlage I	Tevredenheid naar bezoektype 21

Samenvatting

Scholen voor primair onderwijs (basisonderwijs en speciaal onderwijs) die in het schooljaar 2012/2013 door de Inspectie van het Onderwijs zijn bezocht, zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het tevredenheidsonderzoek van de inspectie. Een meerderheid van de scholen (62 procent) heeft de vragenlijst ingevuld.

In grote lijnen zijn vrijwel alle scholen die de vragenlijst hebben ingevuld positief tot zeer positief over het schoolbezoek. Het schoolbezoek krijgt gemiddeld het cijfer 7,9. Ook in de toelichting op de vragen geven scholen aan dat ze het bezoek van de inspecteur hebben gewaardeerd.

De voorbereiding, het bezoek zelf en het rapport worden door de meeste scholen positief beoordeeld. Er zijn bovendien nauwelijks scholen die grote verschillen tussen inspecteurs zien en aangeven dat het voor het oordeel uitmaakt welke inspecteur langskomt. Bij de vorige meting, toen er een iets andere vraag werd gesteld, waren er nog wel veel scholen die verschillen zagen.

De scholen zijn echter minder tevreden over aspecten die samenhangen met het risicogerichte toezicht en de beoordeling van de leerresultaten. Een groot aantal scholen (44 procent) is van mening dat de inspectie andere factoren dan de opbrengsten onvoldoende meeweegt in haar oordeel. Bovendien is bijna een kwart van de scholen het oneens met de stelling dat de analyse van de opbrengsten toegevoegde waarde heeft voor de berekeningen die de school zelf al maakt.

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs vindt het belangrijk om te weten hoe scholen de inspectiebezoeken en de werkwijze van de inspectie ervaren. Daarom vraagt zij scholen jaarlijks in een tevredenheidsonderzoek naar hun beleving van de kwaliteit van het schoolbezoek, het inspectierapport en de werkwijze van de inspectie. Het onderzoek wordt uitgevoerd om de interne kwaliteitszorg te verbeteren en inspecteurs feedback te geven over hun functioneren. Dit rapport geeft inzicht in de waardering voor het toezicht op scholen voor (speciaal) basisonderwijs.

1.1 Opzet en werkwijze

Om de tevredenheid te meten maakt de inspectie gebruik van een digitale vragenlijst. In deze vragenlijst geven scholen onder meer aan hoe ze het bezoek hebben ervaren, hoe het rapport is bevallen en in hoeverre ze het eens zijn met verbeter- en prestatieafspraken. Ook evalueren ze de algemene werkwijze van de inspectie. De resultaten van de eerdere tevredenheidsonderzoeken hebben geleid tot een aantal nieuwe vragen en aanpassing van bestaande vragen. Zo zijn de vragen over verschillen tussen inspecteurs aangescherpt, en zijn er vragen toegevoegd over het risicogerichte toezicht en de rol van de leerresultaten daarin. Hierdoor zijn niet alle resultaten vergelijkbaar met eerdere metingen.

Met een e-mailbericht zijn scholen uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. De vragenlijsten zijn in het Internet Schooldossier (de beveiligde online omgeving van de inspectie voor scholen) van de betreffende scholen geplaatst.

1.2 Respons

In schooljaar 2012/2013 heeft de inspectie 1.823 scholen voor basisonderwijs of speciaal basisonderwijs bezocht en na afloop uitgenodigd om deel te nemen aan het tevredenheidsonderzoek. Van deze scholen hebben 1.125 de vragenlijst volledig ingevuld (62 procent). De respons is daarmee exact gelijk aan die van vorig schooljaar.

Om meer zicht te geven op de respons, is de respons uitgesplitst naar bezoektype. De inspectie onderscheidt de volgende bezoektypen:

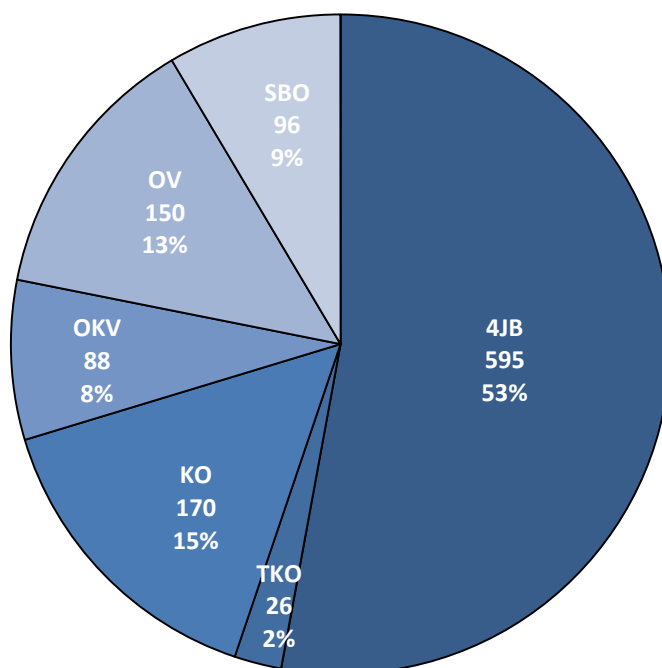
- 4JB: vierjaarlijks bezoek;
- TKO: tussentijds kwaliteitsonderzoek;
- KO: kwaliteitsonderzoek;
- OKV: onderzoek naar kwaliteitsverbetering;
- OV: bezoek in het kader van het Onderwijsverslag;
- SBO: dit is feitelijk geen bezoektype, maar betreft een bezoek aan een school voor speciaal basisonderwijs (sbo).

Het type bezoek aan een school is afhankelijk van de risico's die op een school gesignaleerd zijn tijdens de risicoanalyse. Als er geen risico's zijn gesignaleerd, wordt een school eens in de vier jaar bezocht. Zijn er wel risico's gesignaleerd, dan kan een kwaliteitsonderzoek worden uitgevoerd. Als een school vervolgens in een traject van geïntensiveerd toezicht terechtkomt, volgt een tussentijds kwaliteitsonderzoek en afsluitend een onderzoek naar kwaliteitsverbetering. Een school kan ook bezocht worden in het kader van het Onderwijsverslag.

Scholen voor speciaal basisonderwijs zijn in deze rapportage apart onderscheiden. Ook deze scholen kunnen bezocht worden in het kader van verschillende soorten onderzoek, maar in deze rapportage heeft de inspectie ervoor gekozen om de bezoeken aan sbo-scholen in een aparte categorie onder te brengen.

Figuur 1.2a laat zien hoe de respons verdeeld is over de bezoektijden. Iets meer dan de helft van de respondenten wordt gevormd door scholen waar een 4JB heeft plaatsgevonden. Daarna volgen de scholen waar een kwaliteitsonderzoek is uitgevoerd (15 procent) en de scholen die bezocht zijn in het kader van het Onderwijsverslag (13 procent). De scholen waar een onderzoek naar kwaliteitsverbetering (TKO of OKV) is uitgevoerd, zorgden voor 10 procent van de ingevulde vragenlijsten. De verdeling komt daarmee vrijwel overeen met die van vorig jaar.

Figuur 1.2a Verdeling respons naar bezoektijd

De respons is het laagst bij scholen die bezocht zijn in het kader van het Onderwijsverslag (56 procent). Ook sbo-scholen hebben relatief minder vaak gereageerd dan andere scholen (tabel 1.2a).

Tabel 1.2a Verdeling respons en responspercentage (n=1.125)

Bezoektijd	Aantal vragenlijsten verstuurd	Aantal vragenlijsten ingevuld	Responspercentage
Vierjaarlijks bezoek (4JB)	937	595 (53%)	64%
Tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO)	42	26 (2%)	62%
Kwaliteitsonderzoek (KO)	272	170 (15%)	63%
Onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV)	140	88 (8%)	63%

Onderwijsverslag (OV)	268	150 (13%)	56%
Onderzoek bij school voor speciaal basisonderwijs (SBO)	164	96 (9%)	59%
Totaal	1.823	1.125	62%

1.3

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft de resultaten, waarbij zo mogelijk een vergelijking wordt gemaakt met de vorige meting (2011/2012). Daarna komen in hoofdstuk 3 de conclusies aan bod. In bijlage I is een uitsplitsing van de antwoorden naar bezoektype opgenomen.

2 Resultaten

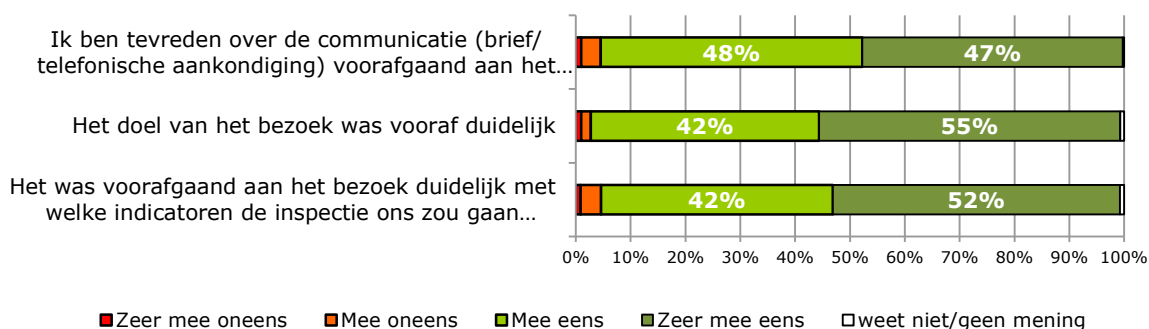
Dit hoofdstuk presenteert de antwoorden op de vragen uit het tevredenheidsonderzoek. Waar dat kan, zijn de resultaten vergeleken met eerdere metingen ¹. Bij iedere vraag zijn eerst de resultaten van schooljaar 2012/2013 beschreven. Indien relevant is ook kort beschreven of de resultaten verschillend zijn per type bezoek. In bijlage I is per bezoektype te zien wat de scholen geantwoord hebben op de verschillende vragen.

Bij sommige vragen is de scholen om een toelichting gevraagd. De antwoorden op deze open vragen zijn in dit rapport samengevat. In dit hoofdstuk zijn ter illustratie in kaders ook enkele citaten weergegeven.

2.1 Voorbereiding

In figuur 2.1a is te zien dat bijna alle scholen tevreden zijn over de voorbereidingen van het bezoek. Ten opzichte van de vorige metingen is het percentage scholen dat zeer tevreden is, zelfs nog toegenomen.

Figuur 2.1a Tevredenheid scholen over voorbereiding van het bezoek, in percentages (n=1.125)

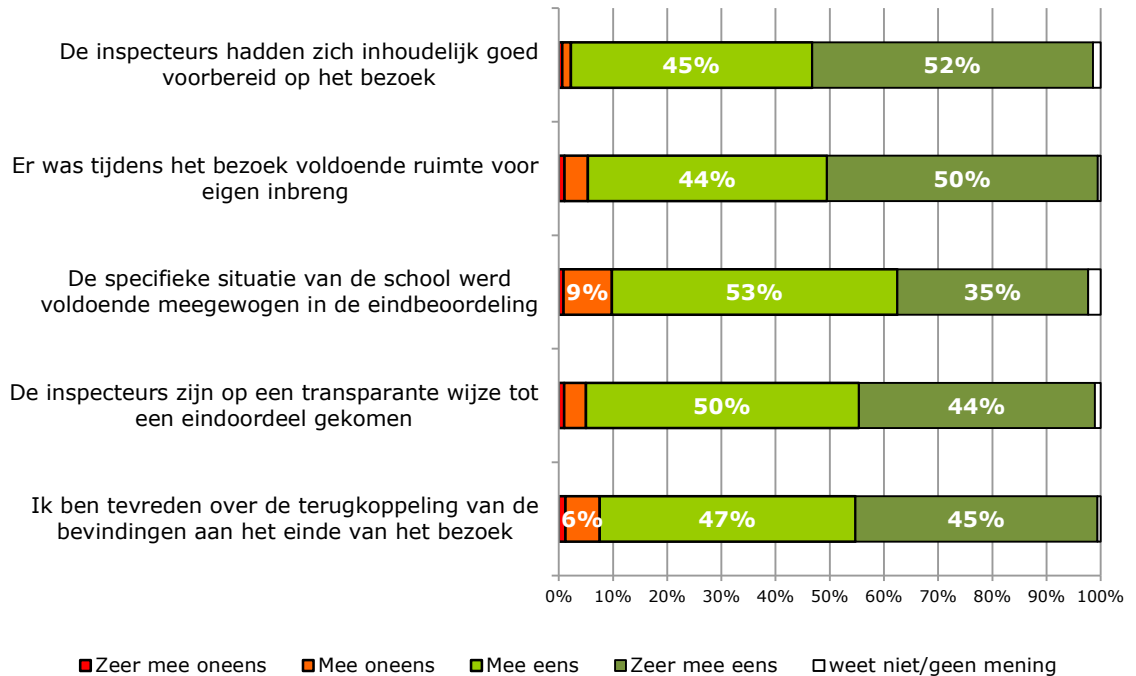
2.2 Uitvoering van het schoolbezoek

Vrijwel alle scholen zijn tevreden over de uitvoering van het bezoek (figuur 2.2a). Scholen zijn tevreden over de inhoudelijke voorbereiding door de inspecteur; de helft van de scholen is hier zelfs zeer tevreden over. Ook ervaren de meeste scholen voldoende ruimte voor eigen inbreng (94 procent) en zijn ze van mening dat inspecteurs op een transparante wijze tot een oordeel zijn gekomen (eveneens 94 procent).

Een op de tien scholen vindt dat de specifieke situatie van de school onvoldoende is meegewogen in de eindbeoordeling. Op dit punt zijn scholen dus iets minder tevreden. Deze vraag was nieuw in de vragenlijst en kan dus niet met eerdere metingen worden vergeleken. De overige resultaten zijn vergelijkbaar met de vorige meting. Scholen met een kwaliteitsonderzoek zijn het minst tevreden (zie ook bijlage I).

¹ Zie onder andere Inspectie van het Onderwijs (2013). Tevredenheidsonderzoek Primair Onderwijs 2011-2012. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs

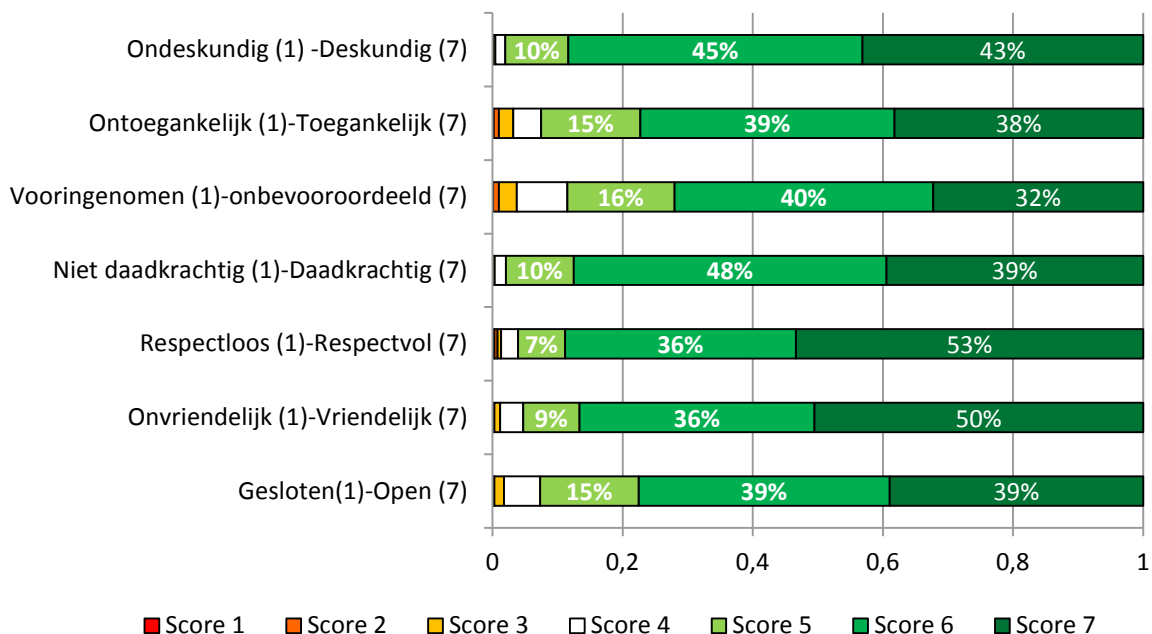
Figuur 2.2a Tevredenheid scholen over uitvoering van het bezoek, in percentages (n=1.125)

In dit onderzoek is voor het eerst gevraagd naar een aantal houdingsaspecten van inspecteurs. De inspectie wilde hiermee onderzoeken of er grote verschillen zijn tussen inspecteurs in houding en bejegening. Deze verschillen zouden mogelijk een verklaring kunnen zijn voor de verschillen in de beoordeling die scholen ervaren.

Scholen konden op een schaal van 1 tot 7 hun beoordeling geven. Een 1 komt overeen met de eigenschap die links genoemd staat (bijvoorbeeld 'gesloten') en een 7 met een eigenschap die rechts genoemd staat (bijvoorbeeld 'open'). In figuur 2.2b zijn de resultaten weergegeven van de scores op deze houdingsaspecten.

Figuur 2.2b Oordeel scholen over houdingsaspecten inspecteurs, in percentages (n=1.125)

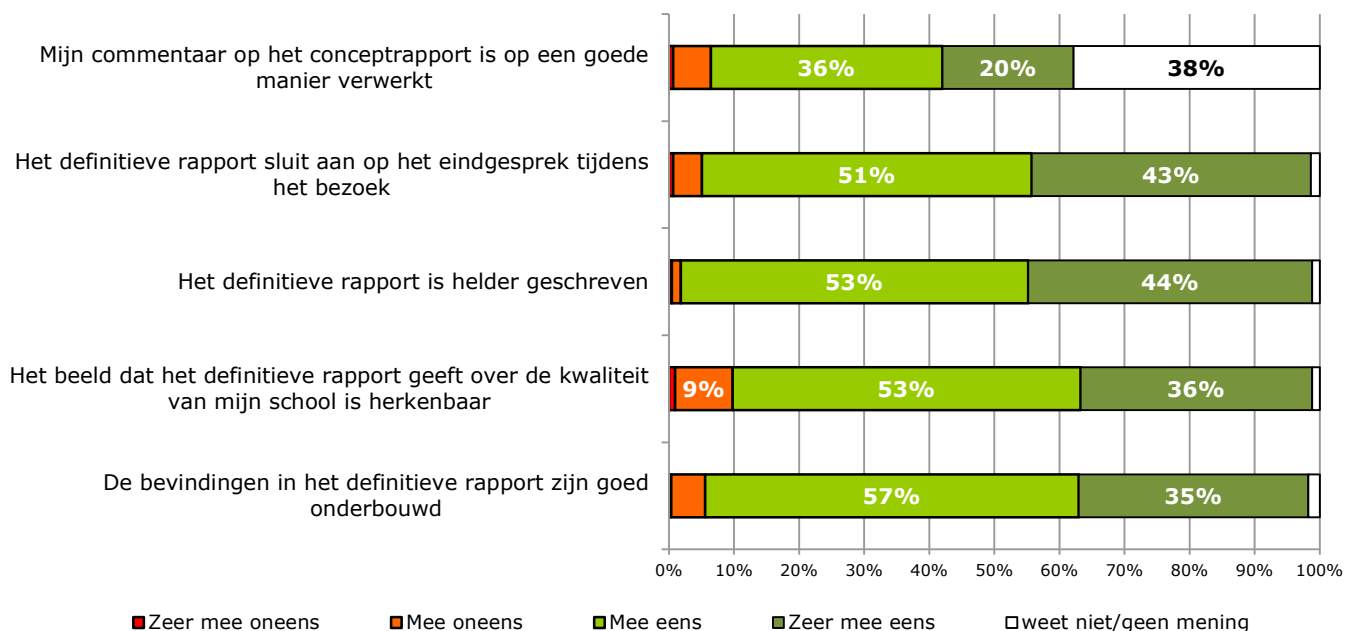

Vrijwel alle scholen geven een score van 5 of hoger op deze schaal, wat wil zeggen dat ze de inspecteurs vooral eigenschappen toedichten aan de rechterkant van de schaal, zoals vriendelijk, respectvol en deskundig. Een deel van de scholen geeft nog wel een 4 of (een enkele keer) een 3 op de schalen 'gesloten-open' en 'vooringenomen-onbevooroordeeld'. Een 4 is een waardering die precies in het midden tussen beide eigenschappen ligt. 8 procent geeft een 4 en 2 procent een 3 of lager voor onbevooroordeeldheid; 6 procent geeft een 4 en 2 procent een 3 voor openheid.

2.3 Het rapport

De meeste scholen zijn tevreden over het rapport (figuur 2.3a): vrijwel allemaal vinden ze dat het rapport helder is geschreven en dat de conclusies in het rapport goed zijn onderbouwd. Wel is 10 procent van de scholen ontevreden over het beeld dat het rapport geeft over de kwaliteit van de school. Ook in de vorige meting waren scholen hier relatief het minst tevreden over (11 procent). Er zijn geen grote verschillen per bezoekttype.

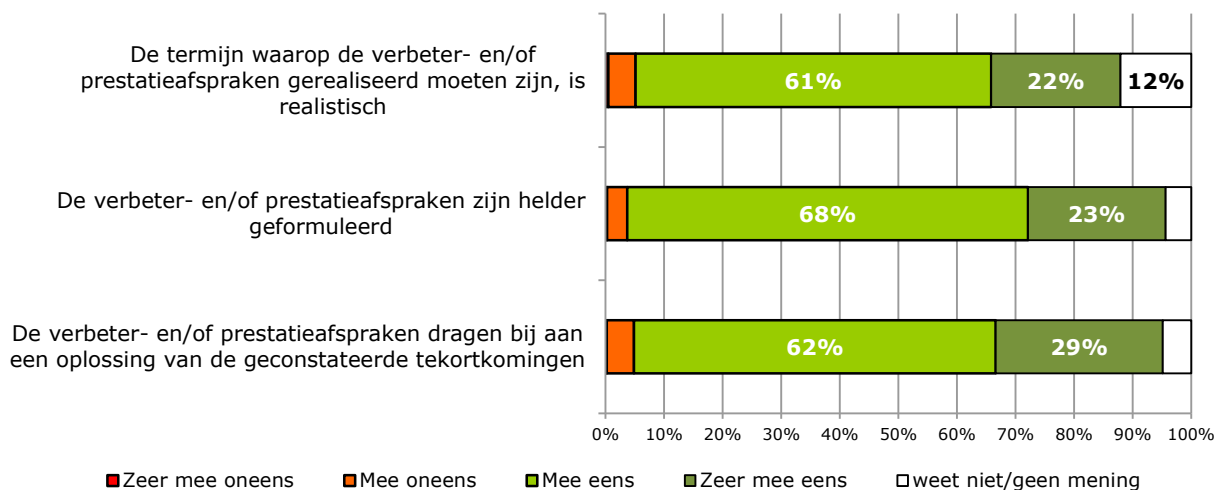
Figuur 2.3a Tevredenheid scholen over rapport, in percentages (n=1.125)

2.4 Verbeter-/prestatieafspraken

Bij 41 procent van de scholen zijn naar aanleiding van tekortkomingen verbeter-/prestatieafspraken gemaakt. Aan deze scholen is een aantal stellingen voorgelegd (figuur 2.4a).

Figuur 2.4a Kwaliteit verbeter-/prestatieafspraken volgens scholen, in percentages (n=461)

Vrijwel alle scholen waarmee verbeter-/prestatieafspraken zijn gemaakt naar aanleiding van tekortkomingen, vinden dat de afspraken leiden tot een oplossing van de geconstateerde tekortkomingen. Bijna een op de drie scholen is het hier zelfs helemaal mee eens.

Scholen die zijn bezocht met een TKO zijn gemiddeld minder tevreden over de gestelde termijn dan de overige scholen (zie bijlage I, figuur 5). Dit kan mogelijk

verklaard worden doordat deze scholen ook het vaakst met deze afspraken aan de slag moeten.

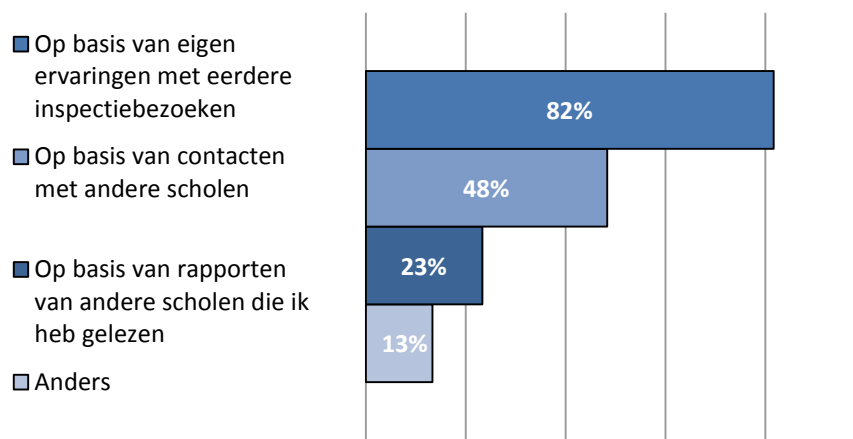
2.5 Verschil tussen inspecteurs

5 procent van de scholen is van mening dat wanneer een andere inspecteur de school had bezocht, het oordeel anders zou zijn geweest. 36 procent weet het niet of heeft geen mening en 59 procent geeft aan dat het oordeel niet anders geweest zou zijn. Dat laatste percentage is sterk gedaald ten opzichte van de vorige meting (26 procent). Het percentage scholen dat aangeeft het niet te weten of geen mening te hebben, ligt juist een stuk hoger dan in de vorige meting (destijds ging het om 20%).

Hierbij moet wel worden opgemerkt dat de vraagstelling² vorig jaar anders was, en daarmee ook de interpretatie van de vraag. Daardoor is het lastig vergelijkingen te trekken. Dat neemt niet weg dat nog maar een klein deel van de scholen van mening is dat het voor het oordeel uitmaakt welke inspecteur de school heeft bezocht.

Aan de scholen die aangaven dat het oordeel anders geweest zou zijn wanneer een andere inspecteur de school zou bezoeken (n=56), is gevraagd waarop ze hun mening baseren. Scholen konden meerdere antwoorden aankruisen (figuur 2.5a).

Figuur 2.5a Reden van ervaren verschil tussen inspecteurs, in percentages (n=56)

De meeste scholen geven aan dat ze deze verschillen baseren op ervaringen met meerdere inspectiebezoeken. Iets minder dan de helft geeft (daarnaast) aan dat ze hun mening baseren op contacten met andere scholen. In de toelichting merken veel scholen op dat de oordelen altijd deels subjectief zijn, omdat het om mensenwerk gaat; zij zien dit ook vaak als iets vanzelfsprekends. Een aantal scholen ziet duidelijke verschillen op basis van ervaringen met andere scholen binnen een bestuur dan wel op basis van eerdere ervaringen.

² Bij de vorige meting is de stelling negatief geformuleerd: 'Voor het eindoordeel over mijn school maakt het niet uit welke inspecteur mijn school heeft bezocht'.

"De directeur heeft twee scholen in zijn beheer en bij het inspectiebezoek van de andere school is op vergelijkbare punten anders beoordeeld."

"De persoonlijkheid van een inspecteur kun je niet uitsluiten in een beoordeling. Het zijn geen robots."

"Een volledig objectief onderzoek zou onvoldoende gebruik maken van de kwaliteiten van de individuele inspecteurs. Inspecteurs zullen vanuit verschillende mentale modellen de gegevens interpreteren, beschrijven en beoordelen."

"Elke inspecteur kijkt op zijn manier naar onderwijs. De ene inspecteur vindt het geven van goed onderwijs belangrijk, terwijl een ander meer belang hecht aan de verslaglegging van het lesgeven."

"Binnen de stichting zijn verschillende inspecteurs werkzaam waarbij de een een betere reputatie heeft dan de ander."

"Hoe helder indicatoren ook lijken te zijn, het oordeel wordt gelukkig altijd gevormd door een mens. Dit heeft dus wat mij betreft niet te maken met specifiek deze inspecteur."

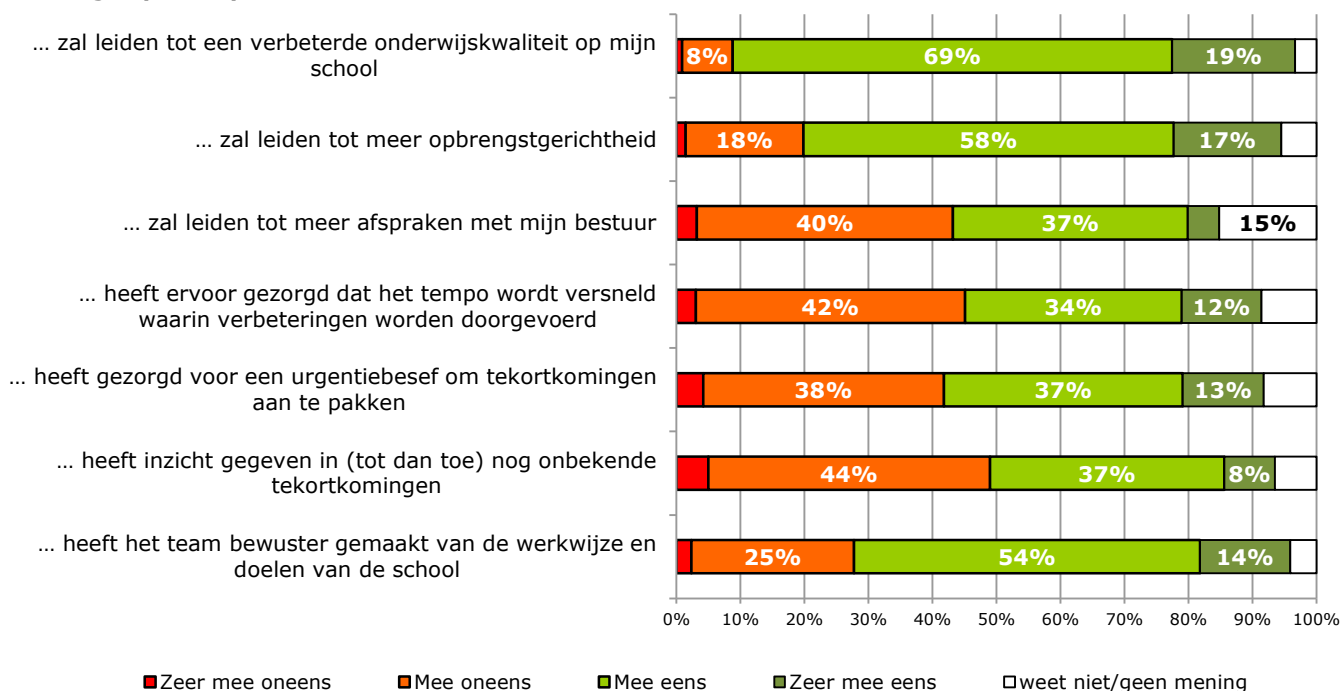
"In mijn loopbaan heb ik verschillende inspecteurs meegemaakt. Ze hadden allemaal hun eigen 'stokpaardjes' en waren ook in hun wijze van communiceren (de toon) verschillend."

2.6 Resultaat schoolbezoek

Aan de scholen is gevraagd wat het inspectiebezoek voor hen heeft opgeleverd (figuur 2.6a).

Figuur 2.6a Percentage scholen dat het (on)eens is met stellingen over het resultaat van het inspectiebezoek (n=1.125)

Het afgelopen inspectiebezoek ...

De meeste scholen geven aan dat het inspectiebezoek zal leiden tot een verbeterde onderwijskwaliteit (88 procent) en meer opbrengstgerichtheid (75 procent). Twee derde van de scholen geeft aan dat het bezoek het team bewuster heeft gemaakt van de werkwijze en doelen van de school.

Minder dan de helft van de scholen is van mening dat het bezoek heeft geleid tot een urgentiebesef om tekortkomingen aan te pakken. Een vergelijkbaar aandeel vindt dat het tempo van verbeteringen is toegenomen. Ook geeft minder dan de helft van de scholen aan dat er nu meer afspraken gemaakt zullen worden met het bestuur.

De mate waarin de scholen tevreden zijn over de resultaten van het bezoek verschilt per bezoektype. Van de scholen die in een verbetertraject zitten en een TKO of OKV hebben gehad, geeft een hoger percentage aan dat het bezoek tot bepaalde resultaten heeft geleid. Dit is ook te verklaren: juist deze scholen zitten in een intensief traject, waarin verbeteringen noodzakelijk zijn.

Uit de toelichtingen die de scholen desgewenst gaven op deze vraag, blijkt dat de meeste scholen het bezoek zien als een bevestiging van de ontwikkeling die ze al hebben ingezet. Een aantal ziet dit ook als een taak waarmee ze altijd structureel bezig zijn en die los moet staan van een inspectiebezoek. Andere scholen zijn van mening dat het bezoek hen weer op scherp zet en ervaren het bezoek als een stimulans voor het team. Er zijn ook scholen die juist benadrukken dat de druk is toegenomen op ontwikkelingen die ze toch al hadden ingezet.

"Het is echt teveel eer om te denken dat deze stellingen door een inspectiebezoek zouden worden bereikt."

"Ik vind een inspectiebezoek een mooi moment om – middels de externe audit van de inspectie – de school weer scherp te krijgen!"

"Het bezoek heeft ons geweldig gemotiveerd om door te gaan op de ingeslagen weg!"

"De directie gebruikt het verslag wel als ingang in een proces dat leidt tot gewenste kwaliteitsverbetering."

"Een inspectiebezoek zet de boel altijd weer even op scherp, dus in die zin heeft het een positief effect gehad op bewustwording. Verder heeft het inspectiebezoek ook veel bevestiging geleverd m.b.t. de verbetertrajecten die al waren ingezet."

"We waren er al volop mee bezig; de druk ook vanuit bestuur, omgeving wordt hierdoor wel als heel werkdrukverhogend ervaren."

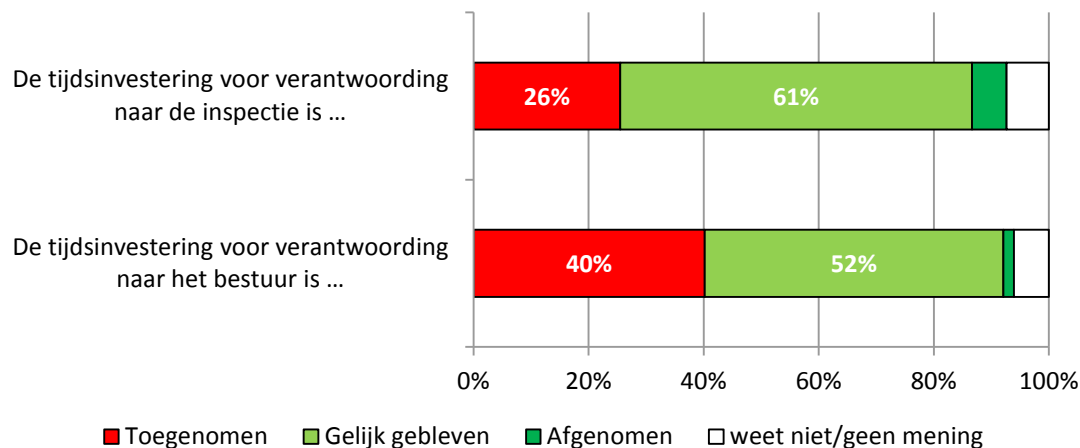
"We waren ons bewust van de punten en er waren al planmatig verbeteracties opgezet. Wel was de spiegeling goed en altijd welkom."

2.7

Toezichtlast

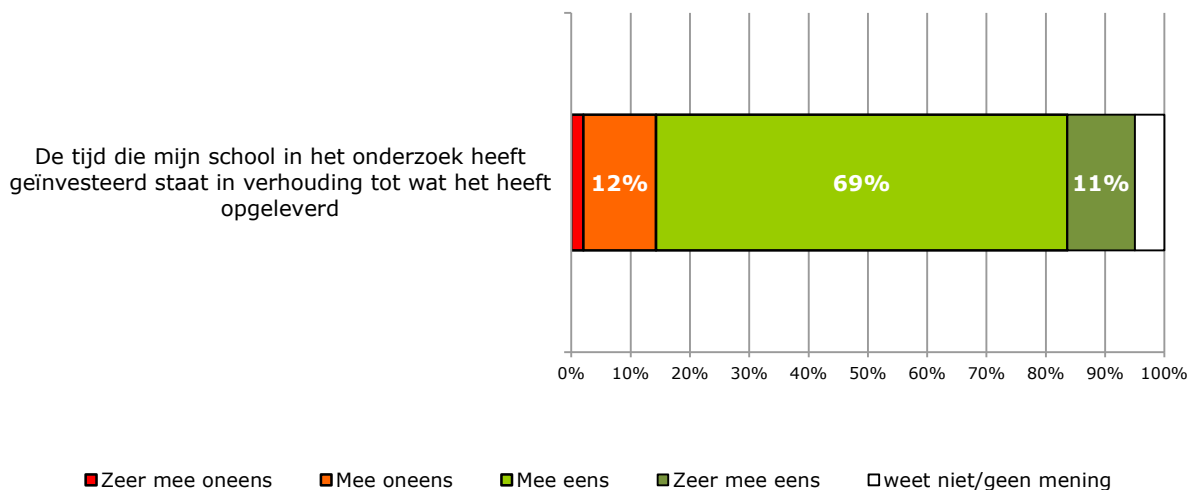
De scholen is gevraagd of de toezichtlast ten opzichte van de vorige twaalf maanden gelijk is gebleven dan wel is toe- of afgenomen. Figuur 2.7a laat zien dat ongeveer een kwart van de scholen (26 procent) vindt dat de verantwoording naar de inspectie is toegenomen, terwijl 6 procent vindt dat deze is afgenomen. Nog meer scholen vinden dat de tijdsinvestering voor verantwoording naar het bestuur is gegroeid: 40 procent ervaart een toename, slechts 2 procent ervaart een afname. Scholen met een (T)KO/OKV vinden vaker dat de toezichtlast is toegenomen dan de scholen met een 4JB of OV-bezoek. Scholen met een kwaliteitsonderzoek hebben in het verbetertraject ook intensiever te maken met de inspectie en hun bestuur. Gemiddeld komt dit beeld overeen met dat van de vorige meting.

Figuur 2.7a Toezichtlast van de afgelopen 12 maanden ten opzichte van de 12 maanden daarvoor (n=1.125)

Aan scholen is vervolgens gevraagd of deze investering in het onderzoek in verhouding staat tot wat het heeft opgeleverd (figuur 2.7b). 14 procent van de scholen is het hier niet mee eens. Dit percentage ligt hoger dan vorig jaar, toen 7 procent van de scholen het hier niet mee eens was.

Figuur 2.7b Tijdsinvestering ten opzichte van het resultaat (n=1.125)

Scholen die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om deze stelling toe te lichten, geven diverse antwoorden. Een deel van de scholen geeft aan dat het hooguit gaat om het aanscherpen en 'puntjes op de i' zetten. Andere scholen geven aan dat het erg veel werk heeft gekost en dat er veel verantwoordingsdocumenten geleverd moeten worden. Een deel hiervan benoemt ook de energie die het onderzoek het team kost en de prestatie- en werkdruk die door het team wordt ervaren.

"De verhoging van de werkdruk en prestatiedruk staat niet in verhouding tot wat het heeft opgeleverd."

"Een externe audit is altijd goed om je scherp te houden."

"Als je als school je houdt aan de kerndoelen en richtlijnen dan is naar mijn idee nauwelijks een extra investering nodig. Het is de dagelijkse gang van zaken en die zou niet veel anders moeten zijn als er een inspectiebezoek is."

"Ik kan mij moeilijk vinden in de vraagstelling. Het suggereert dat je tijd investeert in een onderzoek. Wat mij betreft kan de inspecteur elke dag langskomen om onze kwaliteit te bekijken."

"Sommige leerkrachten raken een beetje gestrest van het aangekondigde bezoek en steken extra tijd in o.a. dossiervorming en verantwoording."

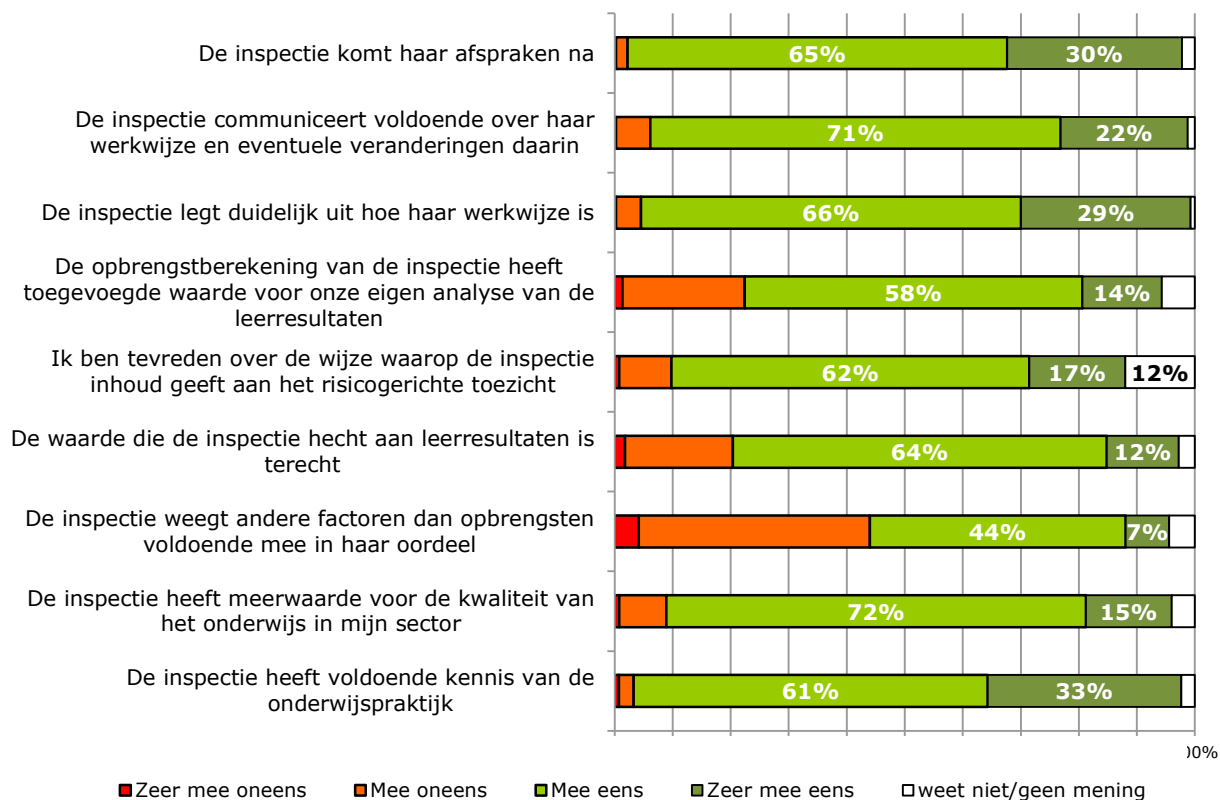
"Voor het onderzoek maak je alle plannen en beleid in orde en ik schrik dan weer van de hoeveelheid plannen, beleid, verantwoording, protocollen over allerlei zaken nodig gevonden worden. Er is weinig vertrouwen van overheid in de professionaliteit van scholen terwijl er veel verantwoordelijkheden naar scholen toegeschoven worden. Het nu weer in te richten pestbeleid is daar een voorbeeld van."

"Je wilt toch checken of alle puntjes op de 'i' staan. Dat neemt veel tijd ondanks dat er veel voor elkaar is."

2.8 Evaluatie werkwijze inspectie

In figuur 2.8a is te zien dat de werkwijze van de inspectie door scholen over het algemeen positief wordt beoordeeld. Het gaat dan vooral over het nakomen van afspraken, de manier waarop de inspectie over haar werkwijze communiceert en de kennis van de onderwijspraktijk. Op al deze stellingen oordeelt meer dan 90 procent van de scholen positief. Dit beeld was ook in de vorige metingen te zien.

Figuur 2.8a Evaluatie werkwijze inspectie (n=1.125)

De scholen zijn echter minder tevreden over aspecten die samenhangen met het risicogerichte toezicht en de beoordeling van de leerresultaten. 10 procent is ontevreden over de wijze waarop de inspectie inhoud geeft aan het risicogerichte toezicht. Dit percentage is vergelijkbaar met eerdere jaren. Circa een op de vijf scholen (21 procent) is het oneens met de stelling dat de waarde die de inspectie aan leerresultaten hecht, terecht is. Ook dit percentage komt overeen met de vorige meting.

Een groot aantal scholen (44 procent) is van mening dat de inspectie andere factoren dan de opbrengsten onvoldoende meeweegt in haar oordeel. Bijna een kwart van de scholen is het oneens met de stelling dat de analyse van de opbrengsten toegevoegde waarde heeft voor de berekeningen die de school zelf al maakt. Deze stellingen zijn dit jaar voor het eerst in de vragenlijst opgenomen en kunnen dus niet vergeleken worden met eerdere jaren. De tevredenheid van scholen over de werkwijze van de inspectie is voor elk bezoekttype nagenoeg gelijk.

2.9 Rapportcijfer

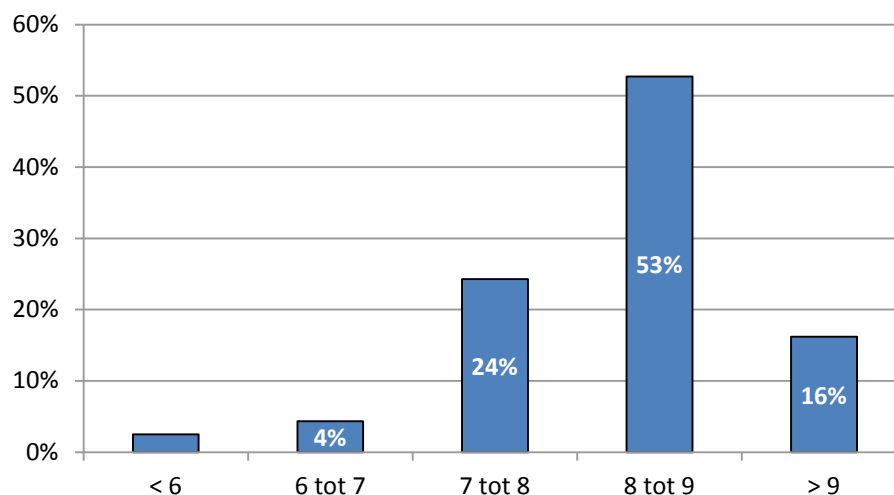
De scholen is gevraagd om het gehele inspectieonderzoek een cijfer te geven (tabel 2.9a). Het gemiddelde cijfer is afgerond een 7,9. Dit cijfer is iets hoger dan vorig jaar (7,6). In vergelijking met de vorige metingen zijn de verschillen per bezoekttype klein. De scholen in het speciaal basisonderwijs geven gemiddeld het hoogste cijfer, op de voet gevolgd door de scholen met een 4JB.

Tabel 2.9a Gemiddeld rapportcijfer naar bezoekttype (n=1.125)

Type bezoek	Gemiddeld rapportcijfer
4JB	8,0
TKO	7,7
KO	7,6
OKV	7,8
OV	7,9
SBO	8,1
Totaal	7,9

Twee derde van de scholen waardeert het inspectiebezoek met een 8 of hoger (figuur 2.9a). 2 procent beoordeelt het bezoek met een onvoldoende. Dit zijn relatief meer scholen met een KO (namelijk 5 procent van deze scholen). Ook bij de gemiddelde rapportcijfers (tabel 2.9a) was te zien dat de scholen met een KO iets minder positief zijn.

Figuur 2.9a Verdeling rapportcijfer, in percentages (n=1.125)

2.10 Speciaal basisonderwijs

Dit jaar is de groep scholen in het speciaal basisonderwijs voor het eerst apart meegenomen in de beschrijving van de resultaten. Het gaat om 96 scholen. Scholen in het sbo oordelen niet significant anders dan de reguliere scholen. Wel oordelen ze – hoewel niet significant – vaker net iets positiever. Dit is vooral te zien bij de uitvoering van het onderzoek en de rapportage. Ook zijn scholen in het sbo (zeer) tevreden over de mate waarin de inspectie de specifieke onderwijssituatie meeweegt in haar oordeel. Verder geven sbo-scholen een iets hoger rapportcijfer (8,1).

3 Conclusie

De algemene conclusie is dat de scholen voor basis- en speciaal basisonderwijs zeer tevreden zijn. Ze beoordelen het gehele inspectieonderzoek gemiddeld met een 7,9. Dit cijfer is iets hoger dan de voorgaande jaren, toen het gemiddelde cijfer rond de 7,5 lag.

Bij deze meting (schooljaar 2012/2013) is een nieuwe vragenlijst uitgezet, waarin voor het eerst gevraagd is naar een aantal houdingsaspecten van inspecteurs. De inspectie wilde hiermee onderzoeken of op dit vlak grote verschillen zijn tussen inspecteurs. Vrijwel alle scholen dichten de inspecteurs echter vooral eigenschappen toe als vriendelijk, respectvol en deskundig. Er worden dus weinig grote verschillen in houding en bejegening waargenomen. Ook zijn er nauwelijks scholen die van mening zijn dat het oordeel anders zou zijn geweest bij een andere inspecteur (5 procent). Dit is een sterke daling ten opzichte van de vorige meting. Alhoewel de vraag vorig anders gesteld is, blijft het een opvallende uitkomst.

Scholen zijn net als eerdere jaren tevreden tot zeer tevreden over de voorbereiding en uitvoering van het bezoek. Een op de tien scholen is echter ontevreden over de wijze waarop de specifieke situatie is meegewogen in het eindoordeel. Scholen zijn ook tevreden over het inspectierapport dat ze na afloop van het bezoek ontvangen. Een kritiekpunt volgens één op de 10 scholen is het beeld dat het rapport geeft over de kwaliteit. Dit is onvoldoende herkenbaar.

De algemene werkwijze van de inspectie wordt door vrijwel alle scholen positief gewaardeerd. Minder tevreden zijn de scholen over aspecten die samenhangen met het risicogerichte toezicht en de beoordeling van de leerresultaten. Een groot deel van de scholen (44 procent) is van mening dat de inspectie andere factoren dan de opbrengsten onvoldoende meeweegt in haar oordeel. Bijna een kwart van de scholen is het oneens met de stelling dat de analyse van de opbrengsten toegevoegde waarde heeft voor de berekeningen die de school zelf al maakt.

14 procent van de scholen vindt dat de opbrengsten van het inspectiebezoek niet in verhouding staan tot de investering. Uit de toelichtingen van scholen op de vraag tot welke resultaten het inspectiebezoek heeft geleid, ontstaat het beeld dat een deel van de scholen de uitkomsten van het inspectiebezoek vooral ziet als een bevestiging van waar ze als school mee bezig zijn. De inspectie wil en kan, ook voor deze scholen, meer betekenen dan alleen een bevestiging.

De bevindingen uit dit tevredenheidsonderzoek zijn voor de inspectie een stimulans voor haar ingezette ontwikkelingen van het toezicht. De inspectie wil het toezicht zo inrichten dat het scholen en instellingen maximaal stimuleert. Daartoe wil zij het huidige risicogerichte toezicht verbreden door in haar oordelen meer te differentiëren en de scholen daarover inhoudelijk feedback te geven. De inspectie wil daarmee ook scholen die boven het minimumniveau presteren, stimuleren tot betere prestaties³.

Hoe de scholen deze vernieuwingen zien en ervaren, zal de inspectie via de tevredenheidsonderzoeken blijven monitoren.

³ Zie Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2014). *Kamerbrief over toezicht in transitie*

Bijlage I Tevredenheid naar bezoektipe

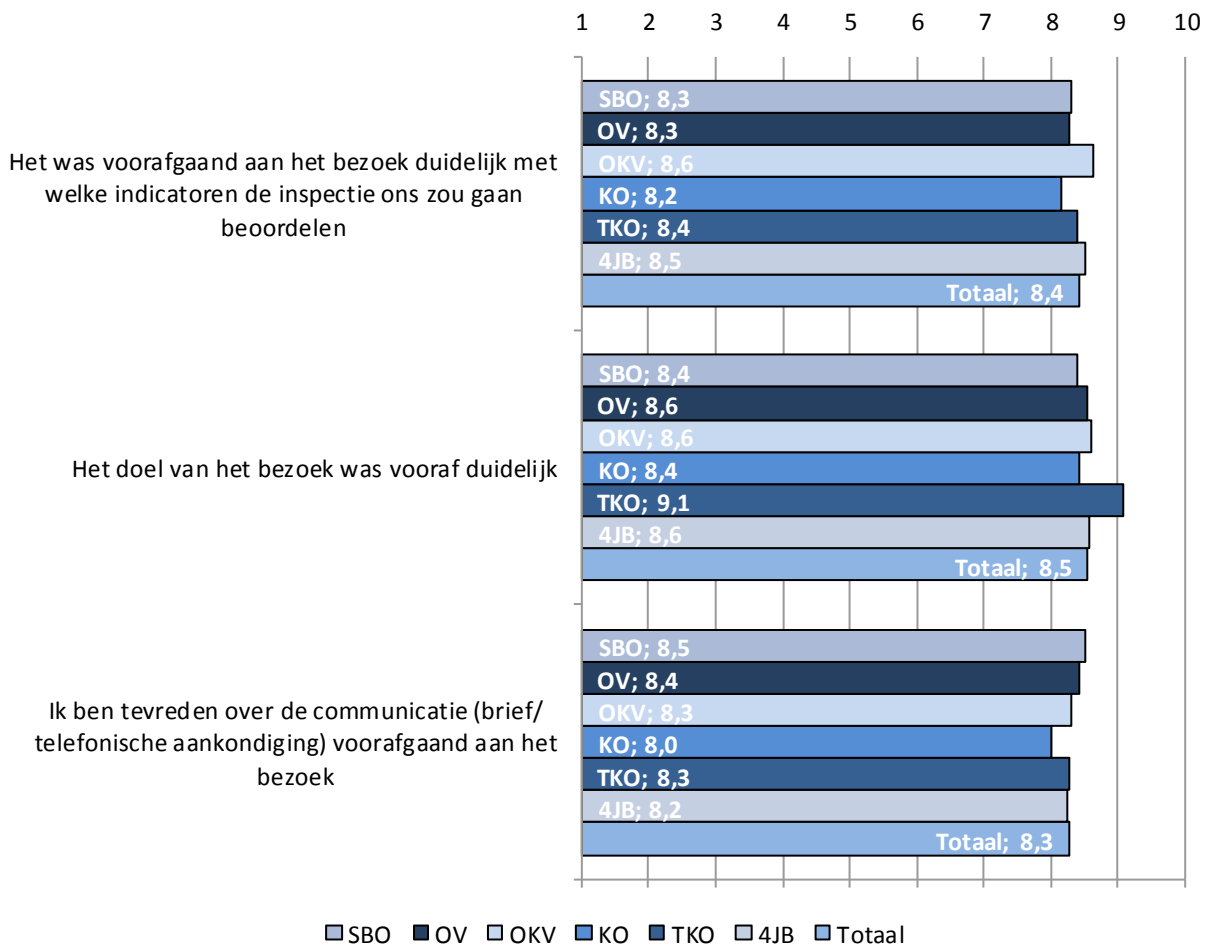
Deze bijlage bevat een overzicht van alle vragen uit de vragenlijst, met de antwoorden uitgesplitst naar het type bezoek van de inspectie. Bij een aantal vragen is het antwoord van een school gehercodeerd naar een rapportcijfer om de antwoorden tussen de verschillende bezoektipes inzichtelijker te maken (tabel 1).

Tabel 1 Hercodering van de tevredenheidsschaal naar een rapportcijfer

Antwoordcategorie	Rapportcijfer
Zeer ontevreden	1
Ontevreden	4
Tevreden	7
Zeer tevreden	10
Weet niet/geen mening	<i>Wordt buiten beschouwing gelaten</i>

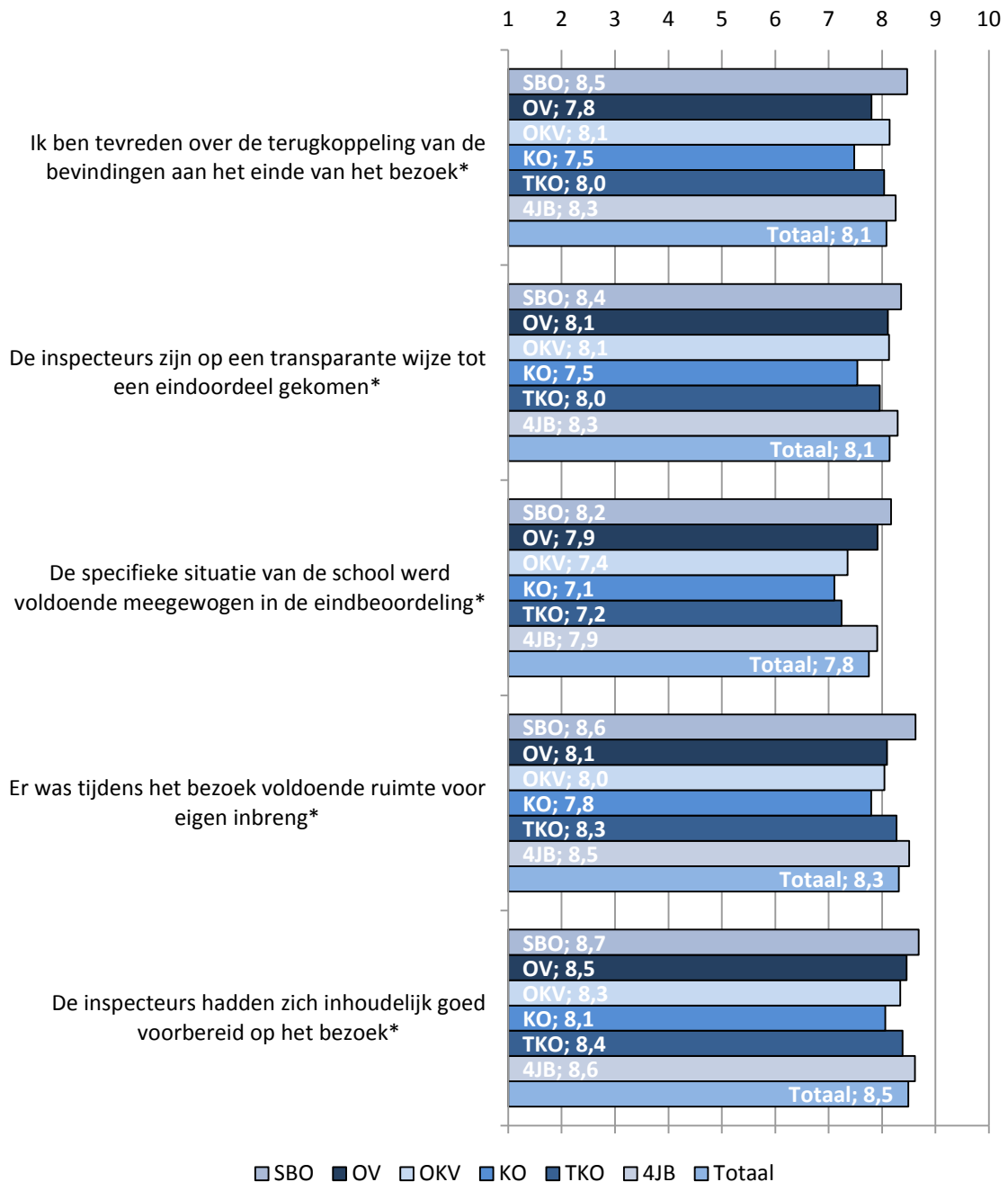
Vorbereiding

Figuur 1 Tevredenheid scholen over voorbereiding bezoek, per bezoektipe (n=1.125)

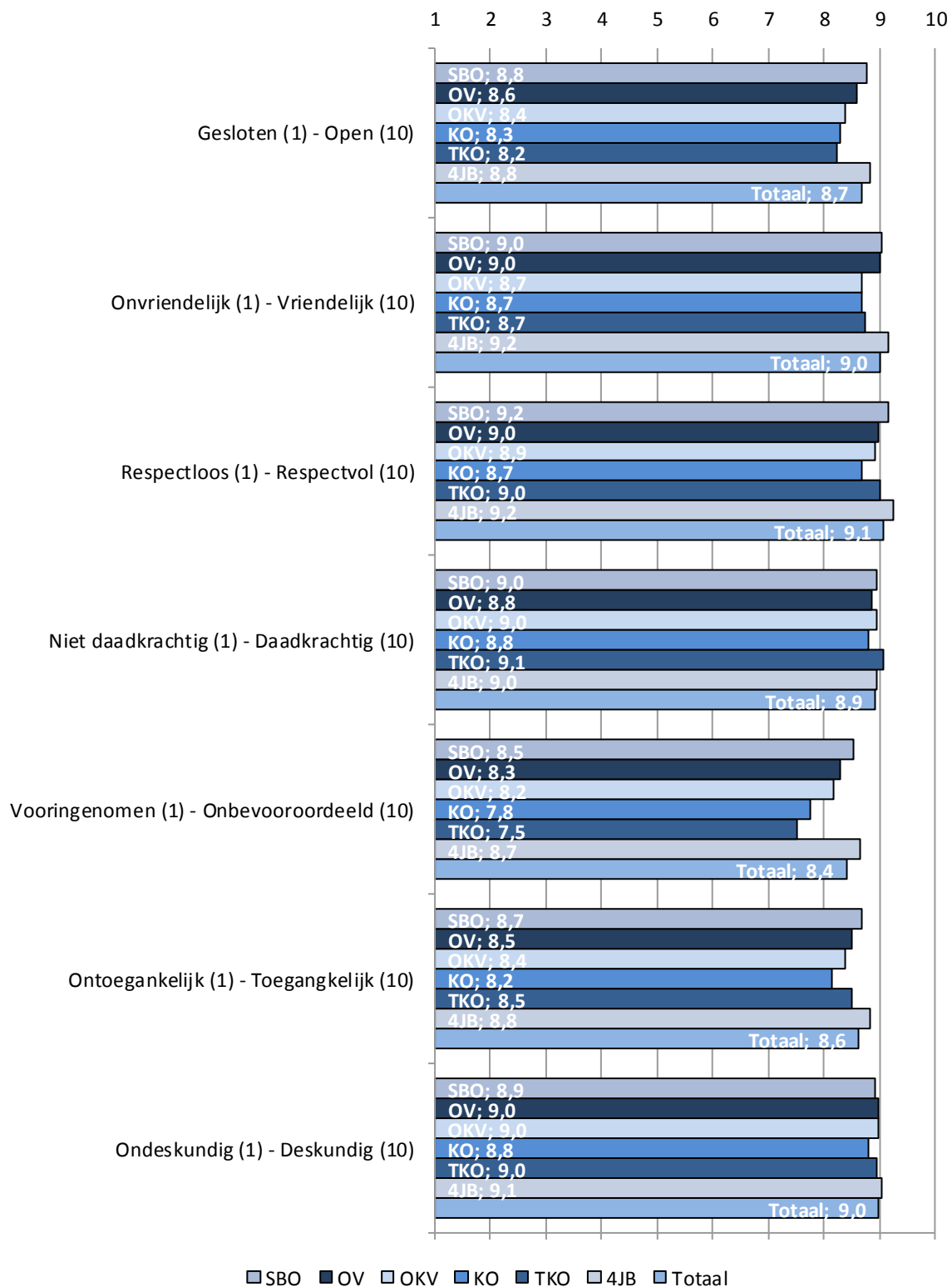
Uitvoering

Figuur 2 Tevredenheid scholen over uitvoering bezoek, per bezoekttype (n=1.125)

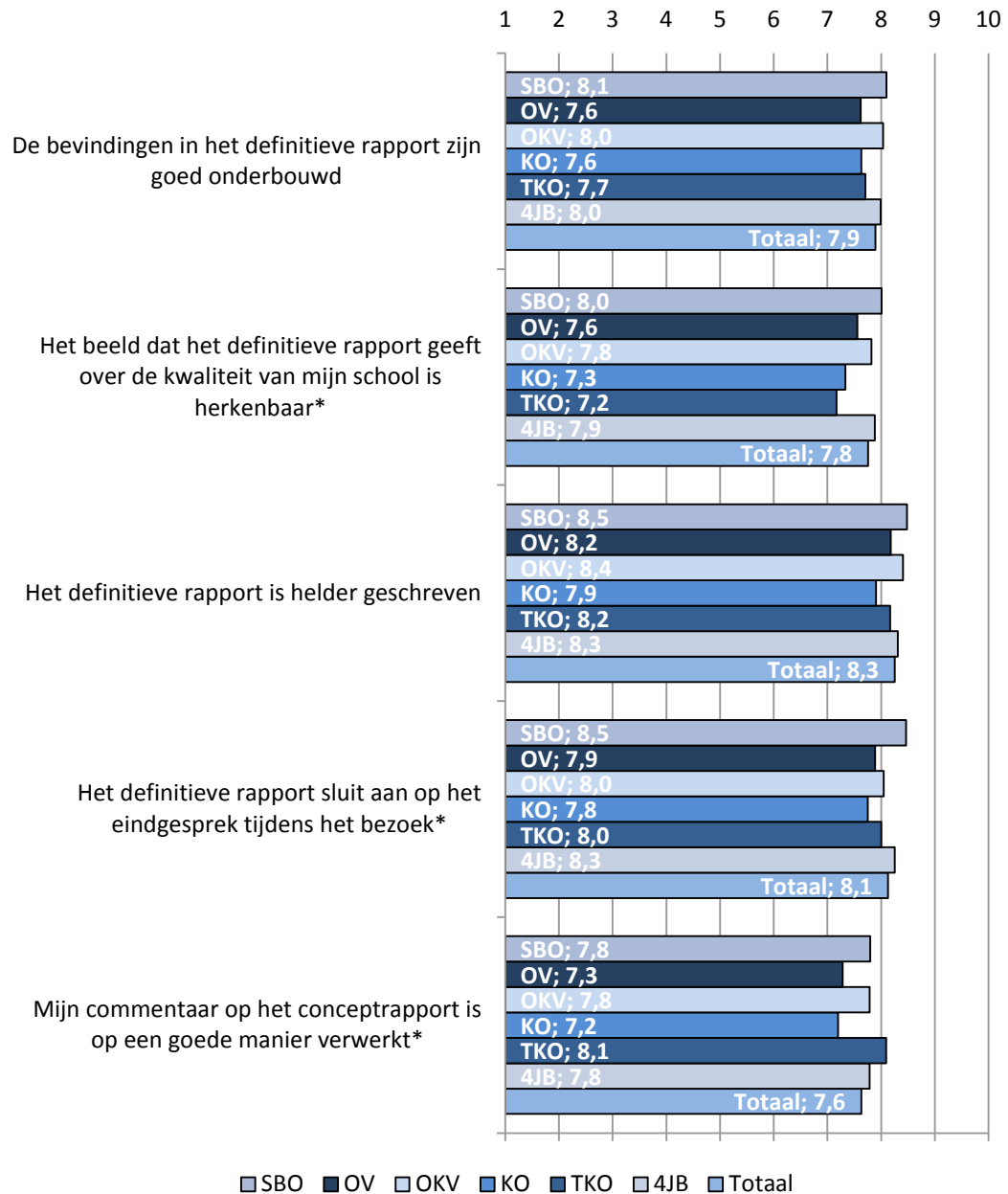
* Verschillen zijn significant ($p < 0.05$).

Figuur 3 Tevredenheid scholen over inspecteurs, per bezoektipe (n=1.125)

Rapport

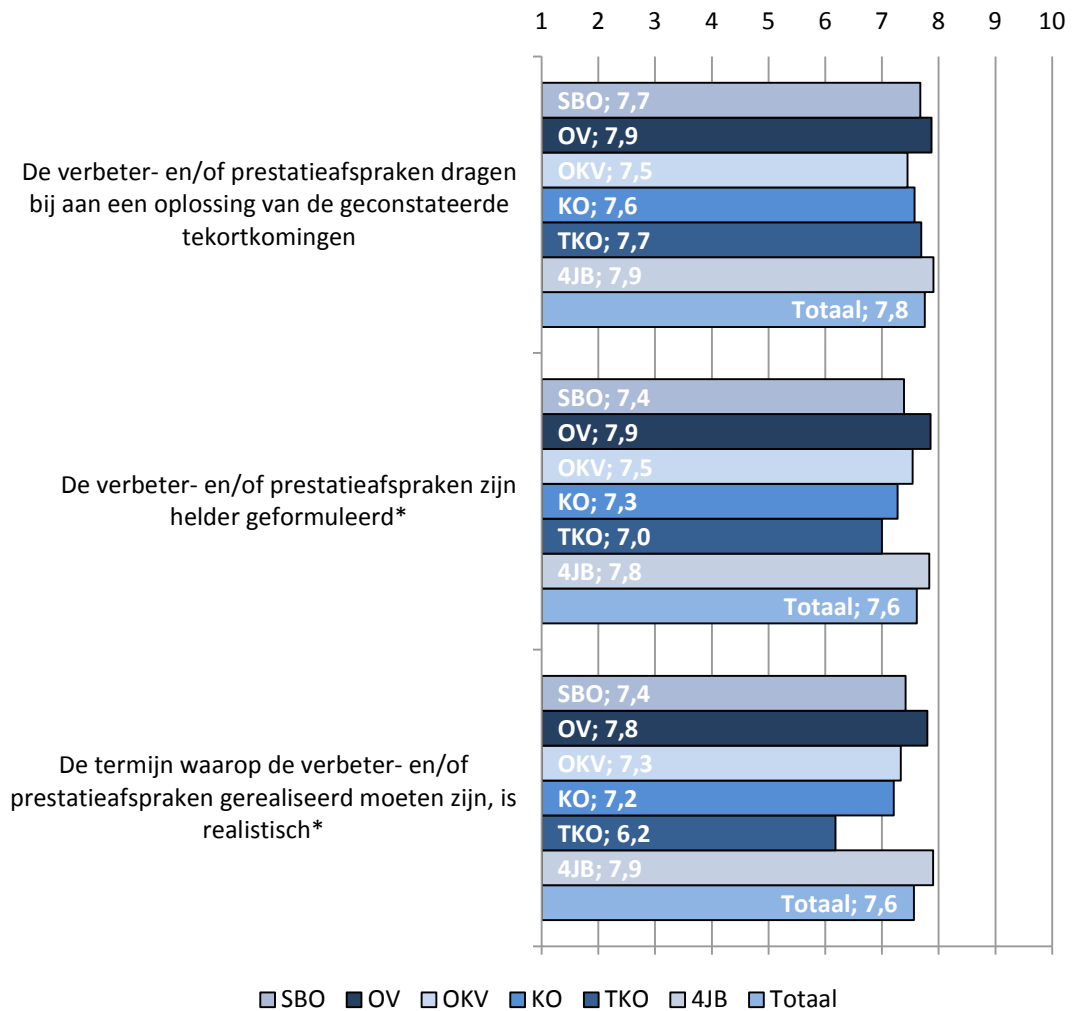
Figuur 4 Tevredenheid scholen over het rapport, per bezoekttype (n=1.125)

* Verschillen zijn significant ($p < 0.05$).

Verbeter-/prestatieafspraken

Figuur 5 Tevredenheid scholen over verbeter- en/of prestatieafspraken met inspectie, per bezoekttype (n=461)

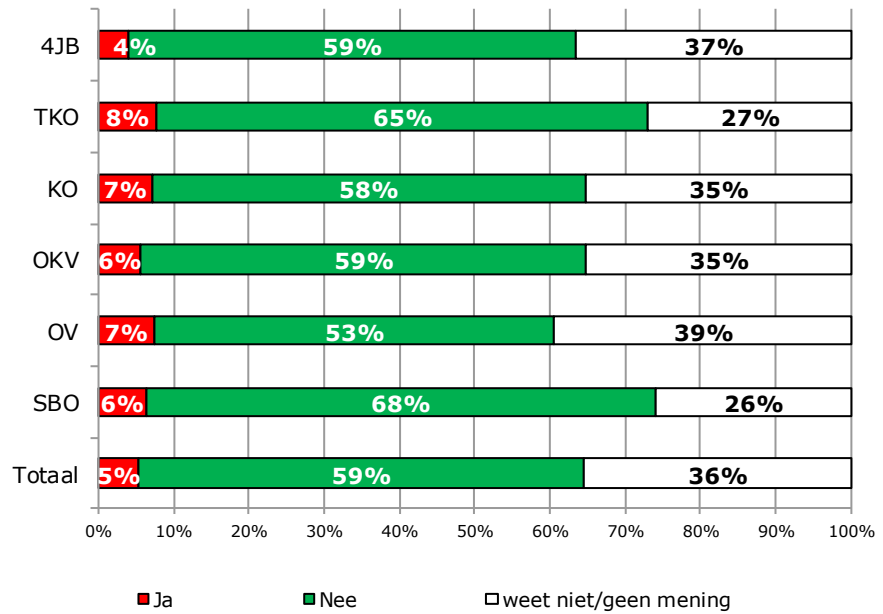

* Verschillen zijn significant ($p < 0.05$).

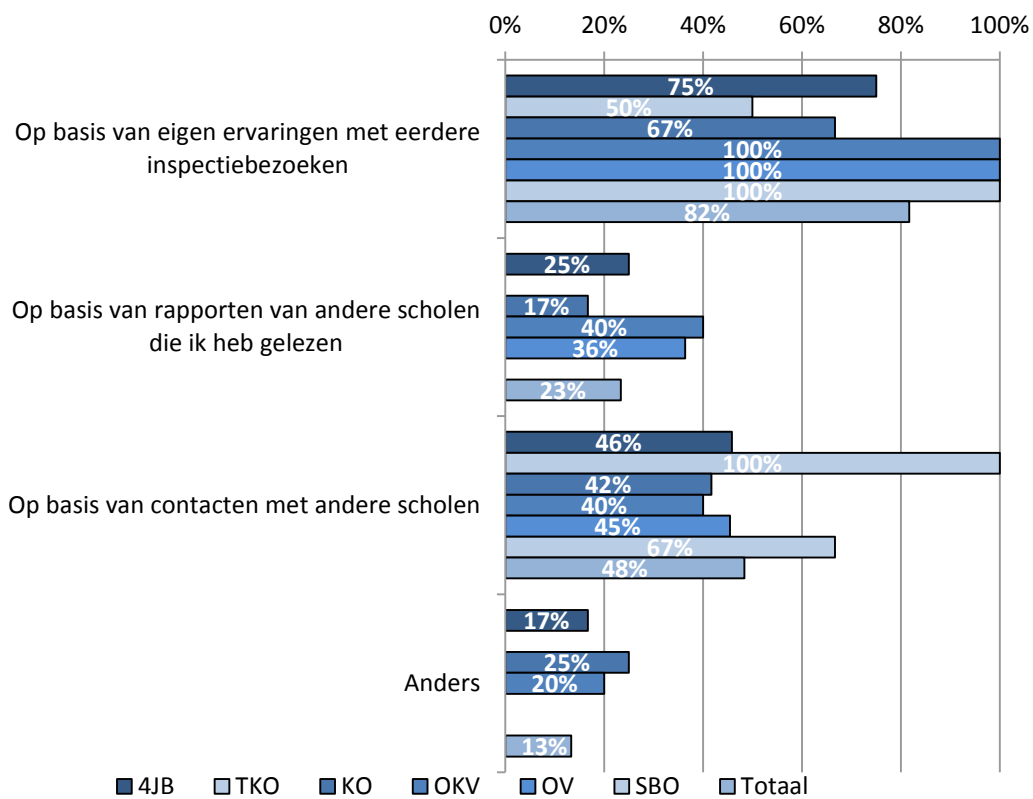
Vershil tussen inspecteurs

Figuur 6 Vershil tussen inspecteurs, per bezoekttype, in percentages (n=56)

Denkt u dat wanneer uw school door andere inspecteurs was bezocht dat de beoordeling anders was geweest?

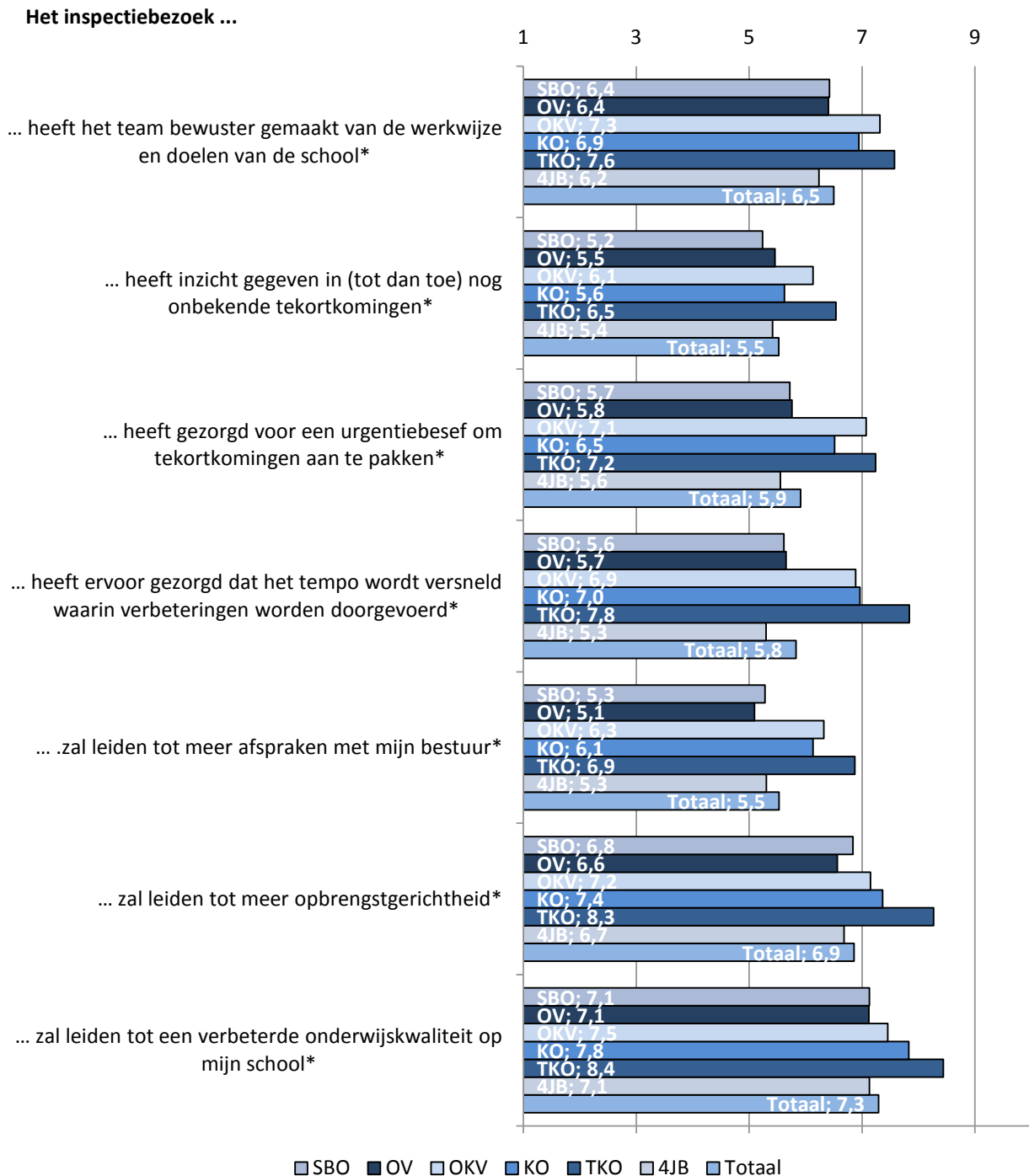

Figuur 7 Reden van ervaren verschil tussen inspecteurs, per bezoektype, in percentages (n=56)

Resultaat schoolbezoek

Figuur 8 Teverdenheid over effecten inspectiebezoek, per bezoektype (n=1.125)

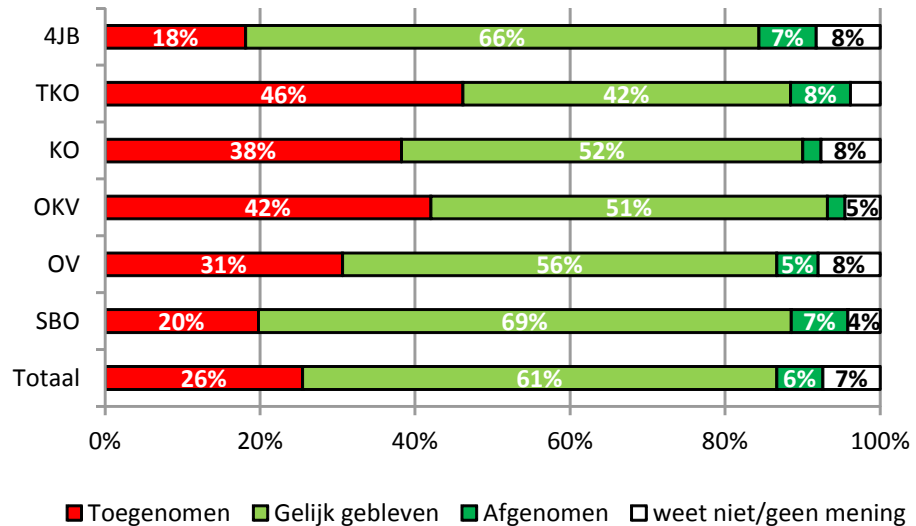

* Verschillen zijn significant ($p < 0.05$).

Toezichtlast

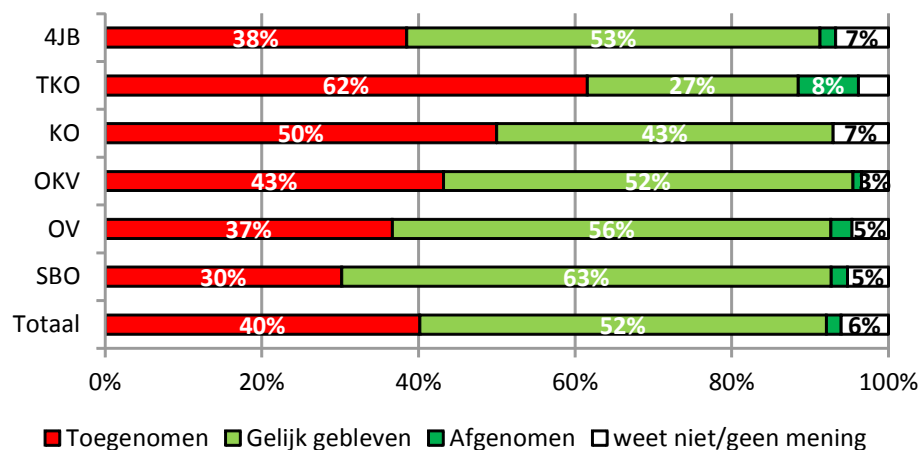
Figuur 9 Toezichtlast naar inspectie ten opzichte van het vorige schoolbezoek, naar bezoektype (n=1.125)

Bent u van mening dat de tijd die u kwijt was aan de verantwoording naar de inspectie de afgelopen 12 maanden is veranderd in vergelijking met de 12 maanden daarvoor?

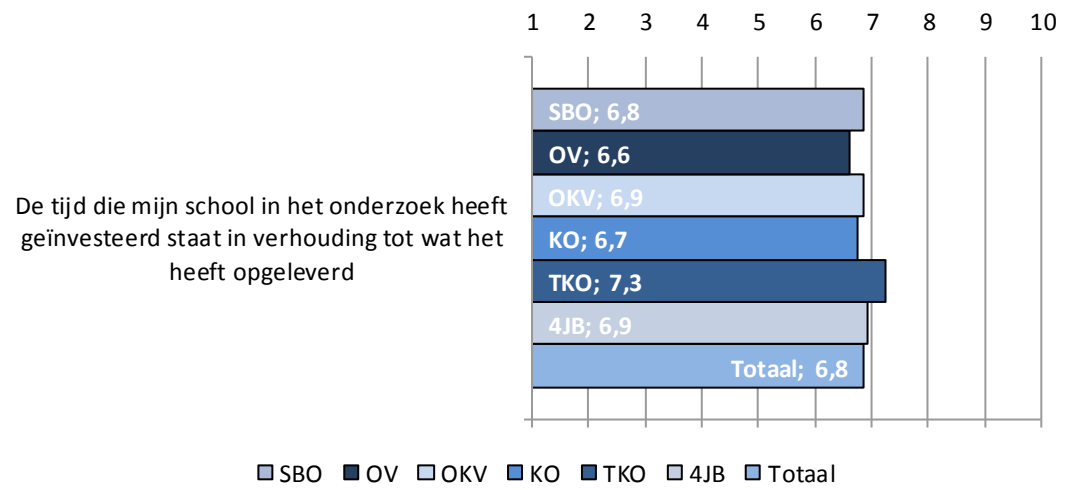

Figuur 10 Toezichtlast naar bestuur ten opzichte van het vorige schoolbezoek, naar bezoektype (n=1.125)

Bent u van mening dat de tijd die u kwijt was aan de verantwoording naar uw bestuur de afgelopen 12 maanden is veranderd in vergelijking met de 12 maanden daarvoor?

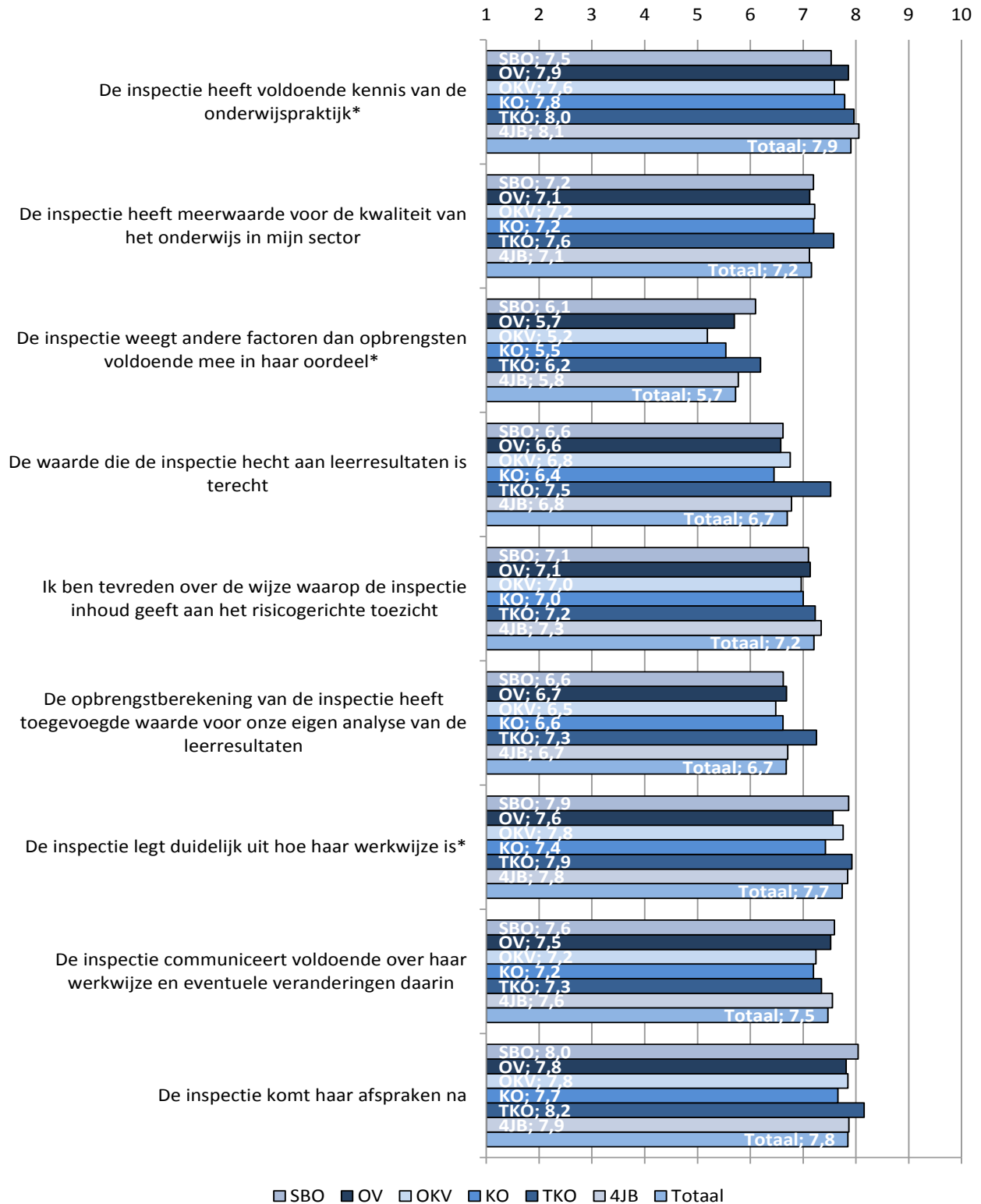

Figuur 11 Tijdsinvestering ten opzichte van het resultaat, naar bezoekttype (n=1.125)

Evaluatie werkwijze inspectie

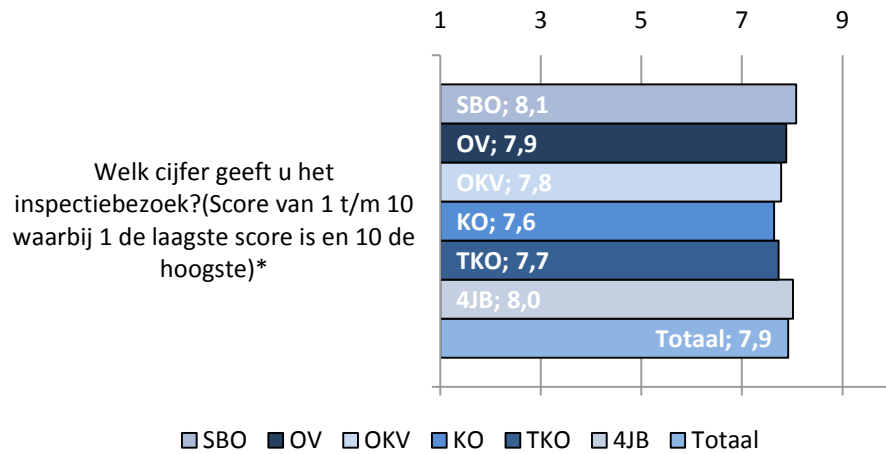
Figuur 12 Evaluatie werkwijze inspectie, naar bezoektype (n=1.125)

* Verschillen zijn significant ($p < 0.05$).

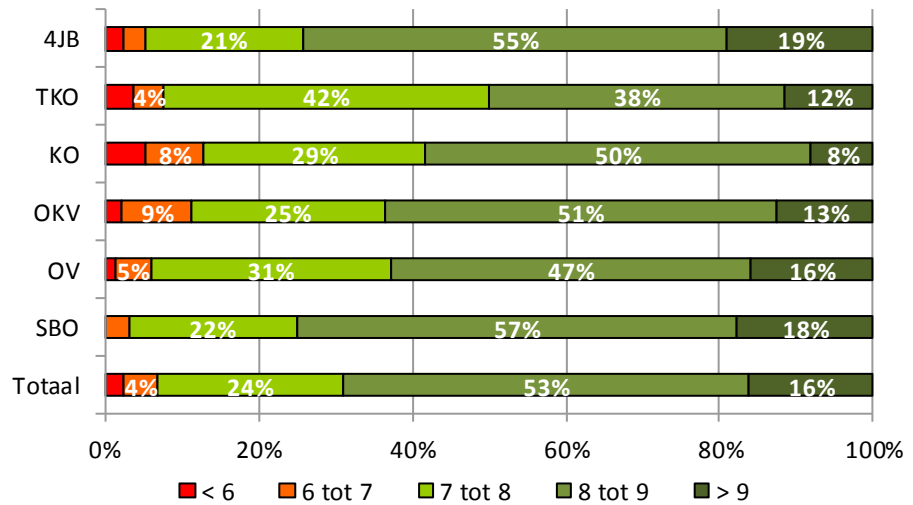
Rapportcijfer

Figuur 13 Gemiddeld cijfer inspectiebezoek naar bezoekttype (n=1.125)

* Verschillen zijn significant ($p < 0.05$).

Figuur 14 Cijfer inspectiebezoek naar bezoekttype, in percentages (n=1.125)

Colofon

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

2014 - 10 | gratis
ISBN: 978-90-8503-331-8

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de
Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | april 2014